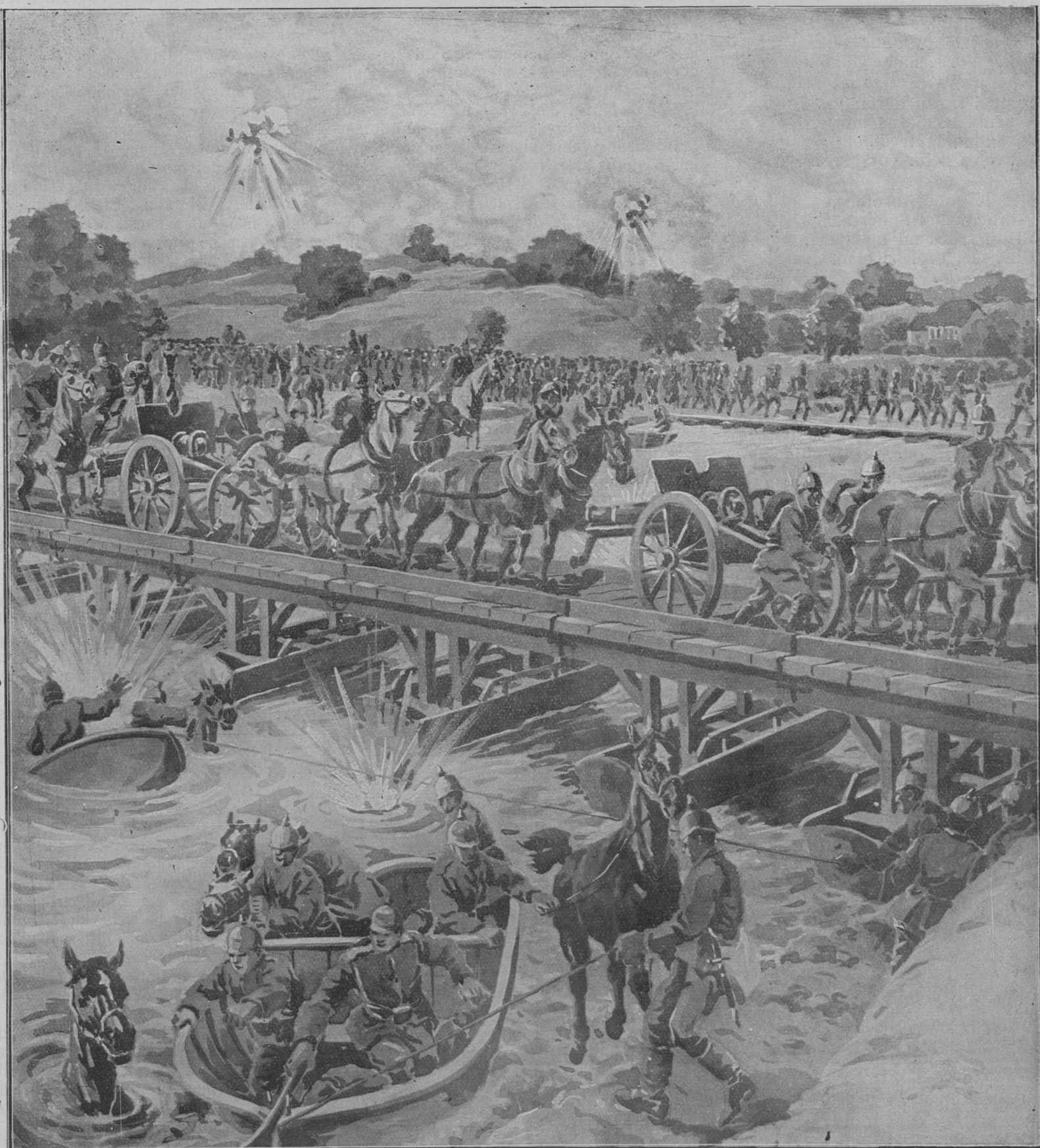

TEDENSKA SLIKE

Štev. 30.

V LJUBLJANI, v sredo 11. avgusta 1915.

Leto II.

Prodiranje Nemcev proti Varšavi: Nemška armada si je preko Visle zgradila mostove za silo, ter prodira vkljub ruskim šrapnelom in granatam naglo proti Varšavi.

Vršac

po Triglavu najvišji snežnik med Bohinjem
in Sočo.

Na Vršac stopivši, sedi,
neznan svet se ti odprè,
gledaj, sivih pleš po sredi
zarod žlahtnih zel cvetè.

Sklad na skladu se dviguje
golih vrhov kámen zid;
večni mojster ukazuje:
„Prid', zidar, se lés učit!“

Divja koza prosto skače,
daleč je od muh goved,
planšar z Mino po domače —
lovec išče v snegu sled.

Ak' vihar dreví valove,
zbegne v skale plašni trop,
stresa votel glas bregove,
grom majè nebeški strop.

Tje pogledaj na višave,
kjer Triglav kipí v nebo,
štej snežnikov goličave,
kar dozre najdelj oko.

Tamkaj ravno Furlanijo,
benečansko zad morjé,
dol globoko Hrvatijo,
Švajca belih gor glavé.

Bliz' je polje Korotana,
orat' vidim Štajerca,
bližnji сосед mi Ljubljana,
ziljska, t'rolska planšarca.

Pod velikim tukaj Bogom
breztelesen bit' želim,
čiste sape sred med krogom
menim, da že v neb' živim.*

V. Vodnik.

* V tej pesmi je V. Vodnik prekrasno naslikal razgled z Vršaca — današnje bojno polje ob Soči in koroški meji.

W. G. Appleton:

29. nadaljevanje.

Žrtev zarote.

Roman.

V sredo zvečer sem šel v mesto in v nekatere prodajalne po opravkih. Vrnivši se domov, mi je pravil Gregory, da je bil tu neki deček s poročilom, naj pridem nemudoma v Putney — teta je nevarno bolna in želi čimpreje govoriti z menoj. Ta vest se mi je zdela prav ugodna. Brezdvomno se je hotela pred smrtjo z menoj spraviti. Drugače skoraj ni bilo možno razumeti tega sporočila; zato sem ga bil nad vse vesel, tembolj ker je bilo to na predvečer moje poroke.

„Takoj se odpravim,“ sem dejal. „Gregory, prinesite mi mojo žepno lekarno in pogledjte, če je popolnoma v redu. Ta tetina bolezen se mi zdi nekam sumljiva.“

Gregory, ki je snel omarico z neke stenske police, me je začuden pogledal.

„Pa vendar ne mislite, da —“

„Ne vem, ampak česar ne morem razumeti, to mi vedno vzbuja skrbi.“

„Kdo pa jo zdravi?“

„Pennyfeather.“

„Kaj mu ne zaupate?“ je vprašal Gregory, med tem ko je pregledoval stekleničico za stekleničico.

„O, to že; ampak on ne ve vsega, kar vemo mi, Gregory. Seveda si ne morem prav misliti, čemu bi hoteli naši dobri prijatelji storiti kaj zlega tudi moji teti. — Ali je vse napolnjeno?“

„Da, samo stekleničica z akonitom je prazna; ali naj jo napolnim?“

„Seveda“, sem odgovoril. „Človek ne more nikoli vedeti, kaj bode potreboval. Akonita sicer že dolgo nisem rabil, tako da sem nanj skoraj malo pozabil. . . . Koliko je že najvišja doza? Prav gotovo, da se sedajle ne spominjam več!“

„Tri tričetrt grama že delujejo smrtno. Tu notri ga gre 30 gramov,“ je odgovarjal Gregory ter napolnil stekleničico in jo vtaknil na svoje mesto.

Gotovo tisočkrat sem si pozneje belil glavo, kako sem prišel onega večera do tega kočljivega vprašanja, toda odgovora nanj nisem dobil. Vsekakor se mi niti sanjalo ni, da bo igralo to vprašanje, ki sem ga stavil

kar mimogrede, ne da bi si kaj mislil pri tem, tako veliko ulogo.

Ker so bila dekleta tako zatopljena v delo, sem se odstranil, ne da bi jim naznanil vzrok svojega odhoda; v pol ure sem bil že v Putneyu.

Bila je strašna noč. Po ulicah je divjala grozovita nevihta. Na vsakem oglu sem se bal, da me podere na tla. Nebo je bilo čezinčez pokrito s črnimi oblaki, ki so se vlekli z največjo naglico preko mene naprej; le redkokdaj je prodrl slab lunin žarek, ki se je takoj zopet skrnil. Debela toča mi je bila v obraz, ki mi je zažarel od bolečin. Nad mojo glavo je pokalo vejevje dreves. Končno sem vendarle prišel do vrtnih vrat tetine hiše in sem pozvonil.

Takoj so se odprla vrata; v svitu cestne svetilke sem zagledal obraz tuje ženske, ki je ostro vpirala vame oči.

„Kaj hočete?“ me je vprašala.

„Posetiti svojo teto, gospodično Donaldsonovo. Poslala je pravkar pome,“ sem odgovoril.

Ne da bi rekla še kako besedico, me je odvedla v hišo, ki je bila videti resnično prava hiša žalosti — nikjer nobene luči, smrtna tišina vsepovsod. Šele v veži sem zagledal svečo; tujka jo je vzela in me je peljala še vedno brezglasno v sprejemnico, veliko, mrtvašnici podobno sobo, polno strahotnih senc. Postavila je svečnik na mizo, odšla molče ter zaprla vrata za seboj. V tem trenutku se me je polastilo čudno čustvo. Vedel nisem zakaj, a nisem se ga mogel vkljub svojemu prizadevanju na noben način osvoboditi. Slekem sem svoj površnik in sem ga obesil preko stola; v duhu pa sem se pripravljaj na bližnji pogovor s teto. Ko sem tako razmišljal, sem mahoma zaslišal ropot, kakor da je padlo nekaj na tla. Predno sem se še dobro zavedel tega, se je zgodilo nekaj drugega, kar mi je zledenilo kri v žilah, tako da sem na prejšnji nemir popolnoma pozabil.

Stal sem baš pred velikim, staromodnim zrcalom. In v njem sem zagledal, prav v ozadju, čisto natančno — obraz Marcelin. Videl sem samo obraz, toda te oči niso izražale nikake ljubezni, marveč zlobo — bile so strašne, vražje oči — oči sovražnice. Hitro sem se okrenil, ali nikjer nisem opazil ničesar sumljivega; videl sem samo par težkih zastorov, ki so zagrinjali vrata sosednje sobe. Ozrl sem se nanovo v zrcalo, zastore sem natančno videl v njem, obraz pa je bil izginil.

Vzel sem luč, šel k zastoru, ga odgrnil ter posvetil. Videti ni bilo ničesar, ampak v razburjeni domišljiji se mi je zdelo že zopet, da slišim šumenje ženske obleke, ki me je že pred dvema dnevoma vznemirilo. V onem hipu sem zaslišal kašljanje za seboj. Obrnil sem se, in pred menoj je stala Hefziba. Njen glas me je takoj podučil, da mi je sovražna.

„Kaj iščete že zopet tukaj, gospod?“ je vprašala zadirljivo.

„To vam mora biti vsekakor znano; saj ste bržčas vi poslali sla k meni,“ sem odgovoril mirno.

„Kakšnega sla?“

„I no, dečka, ki mi je prinesel poročilo, da je teta hudo bolna ter želi govoriti z menoj,“ sem odgovoril nekoliko zmeden.

„Takega poročila niste dobili, gospod doktor Williams. Kako morete kaj takega trditi?“

Po teh besedah sem pa vzrojil: „Kako morem?! Vi, nesramna ženska! Kaj hočete reči s tem? Ali me hočete mari proglasiti za lažnivca?“

„Reči hočem,“ je nadaljevalo predrzno bitje, „da ste prišli iz last-

Posledice bojev v Galiciji: Notranjost cerkve v mestu Tarnov, katero je zadelo več topovskih krogel.

nega nagiba, ne da bi vas bil kdo klical, ker odtod nismo nikogar poslali k vam. To vem prav gotovo.“

Govorila je tako samozavestno in prepričevalno, da resnično nisem vedel, kaj naj si mislim o vsi stvari.

„Potemtakem teta sploh ni težko bolna?“ sem vprašal.

„Ne; celo odleglo jej je in namerava

da bi še kdaj prestopili prag njene hiše.“

„Toda kakor vidite,“ sem odvrnil ves besen, „sem vendarle zopet v njeni hiši in sedaj jo hočem sam vprašati, kako je z njenim zdravjem.“

„Tega ne boste storili,“ je odgovorila jezikavo. „Sedaj spi, in nihče je ne sme motiti. Zdravnik je tako ukazal; ne pustim vas gori.“ In postavila se je pred vrata,

sobi, pritisnil sem narahlo na kljuko in sem odprl ter tiho vstopil.

V sobi je vladala smrtna tišina. Pogledal sem na posteljo ter videl v svitu ognja, ki je žarel v kaminu, blede obraz bolnice. Imela je zaprte oči in je bilo videti, da spi. Ampak to spanje se mi je zdelo nekako nenaravno. Opazoval sem v bližini izredno bledoto, ki so se v njej čudno od-

Zasledovanje ruske armade na Poljskem: 1.) Zavzet ruski strelski jarek. 2.) Pokop padlih tovarišev. 3.) Počitek nemške armade po trudapolnem pohodu.

v enem ali dveh dneh vstati.“

Moja zmedenost je postajala čim dalje večja.

„Ker sem že tukaj,“ sem dejal po kratkem razmišljanju, jo hočem na vsak način videti.“

„Ali ona vas noče videti, to dobro veste; rekla je, da ste jo zadnjikrat, ko ste bili tukaj, strahovito razburili, zato ne mara,

skozi katera sem hotel oditi.

To mi je bilo že preveč, zato sem jo sunil precej krepko na stran.

„Sedaj mi je pa že dosti tega,“ sem kriknil. „Na vsak način pojdem gori, da posetim svojo teto. Ako spi, kakor trdite, in se mi bo zdelo bolje, da je ne motim, tedaj se tiho zopet odstranim.“

In šel sem naravnost proti bolniški

ražale veke zelene barve. Sicer si nisem mogel razlagati te čudne pojave, a zdela se mi je sumljiva. Kakšno bolezen ima pravzaprav? Morda bi mogel razbrati to iz zdravila, ki ga je užila? Šel sem tiho po prstih k mizi, kjer je stala cela vrsta medicinskih stekleničic. Pogledal sem drugo za drugo, kaj je v njih. Nisem bil še pri kraju s pregledovanjem, ko sem mahoma zaslišal

Posledica vojne: Kavalerijski častniški konji, spravljani v sobe opuščenihiš, ker ni hlevov na razpolago.

visok, rezek glas: „Ali boš pustil pri miru stekleničice! Kaj imaš sploh iskati tam?“

Kakor da so me zalotili pri bogve kakem zločinu, sem se prestrašen okrenil ter sem videl, da sedi teta visoko dvignjena na postelji, oči pa jej žare v hudi jezi.

(Dalje prihodnjič.)

† Simon Rutar:

Iz Goriške in Gradiščanske.

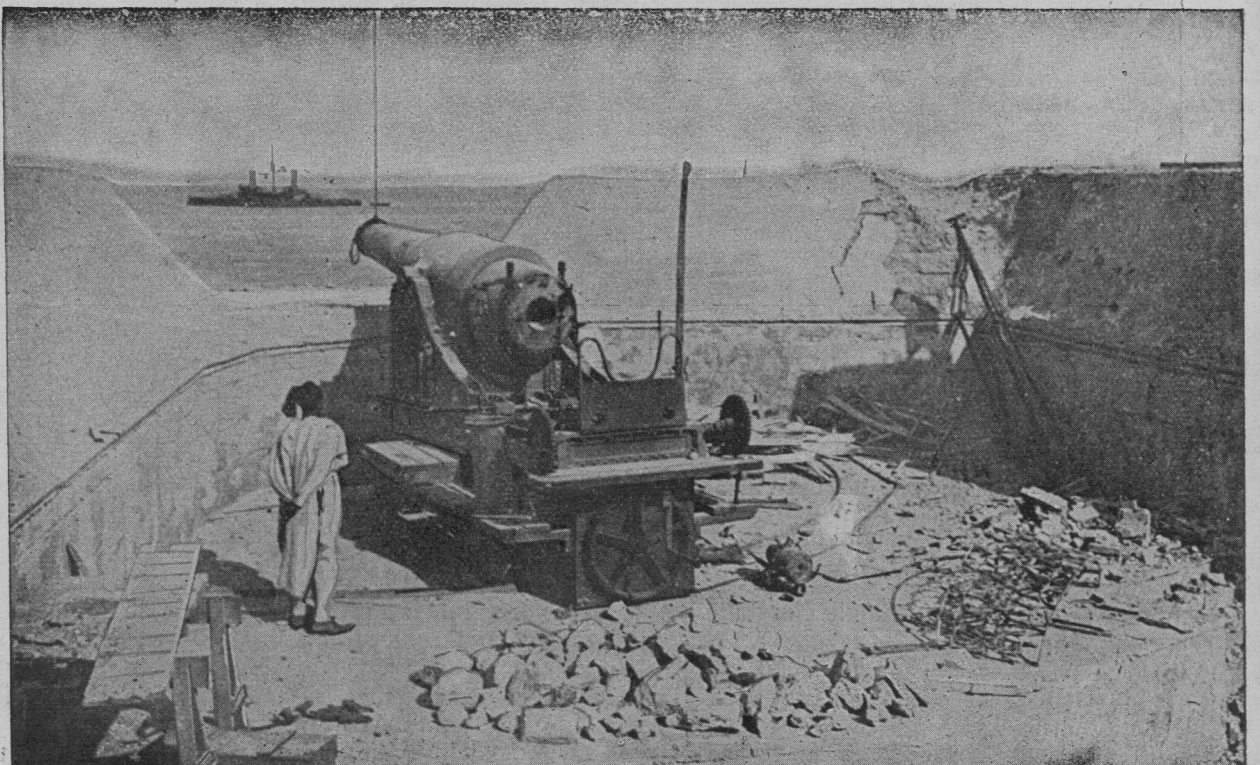
(Dalje.)

Teško je dokazati, da bi bil Dante zares kdaj v tem kraju bival. Nam ohranjeni zgodovinski viri nič ne vedo povedati, da bi bil Dante kdaj v Tolminu, ali pa kot gost pri devinskem grofu Hugonu, kakor nam odločno zatrjuje narodno sporočilo. Učenjaki so torej tega mnenja, da je ljudska pripoved presadila jednega izmed največjih mož v moderni kulturni zgodovini na goriška tla. Povdarjati je pa vendar treba, da je ta pripoved že zelo stara, (sledimo jo nazaj celo do druge polovice XV. stoletja), in da je mesto Čedad uprav tedaj, ko je bajje Dante v Tolminu bival, gostoljubno vsprejelo mnoge pregnane florentinske trgovce v svoje ozidje*). Zanimivo je to, da si je slovensko ljudstvo izbralo za junaka duševnega velikana iz sosednje dežele, ne pa kakega bojnega junaka. Vedeti je namreč treba, da so Tolminci nekdanj živahno občevali z bližnjimi beneškimi Slovenci in italijanskimi Furlani.

Izmed drugih zgodovinskih oseb priljubljen je goriškimi Slovencem posebno Kralj Matjaž, o katerem vedo mnogo pripovedovati. Furlanski zgodovinar Nicoletti piše že v XVI. stoletji o Tolmincih, da „imajo mnogo pesmi o svetnikih ter o Kralju

Matjažu in drugih imenitnih osebah slovenskega naroda“. Vipavci pripovedujejo, da je bil postal Kralj Matjaž v svoji mogočnosti tako ošaben, da je napovedal vojno celo — Bogu! Bog pa je ukazal sv. Eliji, naj zbere grom in pošilja ognjene strele na Matjaževo vojsko, ki se je hitro razkropila na vse strani sveta. Matjaž pa je ves osramočen vzkliknil: „Vrhi, strnite se in gore pokrite me!“ In zares ga je zagnila gora Čaven, pod katero še sedaj spi z vso mogočno svojo vojsko.

Neka druga pripoved spominja na nemškega Fausta. Doma je pripoved v Drežnici pod Krnom. Kmetje iz Trente so poslali sina v Videm v šolo, in kakor mnogokrat delajo kmetjski starši, so tudi Trentarji nosili dijaku živež v Videm. Jedenkrat pa zapade tak sneg, da je bilo nemogoče priti do sina. Ta je dolgo čakal na podporo od doma. Ko je pa ni bilo, se je za-

Turške nabrežne baterije na anatolski obali dardanelske morske ožine.

pisal hudiču, da mu je pomagal v zadregi. To razmerje z vragom mu je bilo nadležno in rad bi se ga bil rešil. Obrne se do sv. Šembilje (Sibylla) in ta mu pove, kako naj se reši. Razun tega mu podeli tudi dar prerokovanja. Vendar dijak ni mogel postati duhovnik, kakor si je želel. Prerokoval pa je med drugim, da bodo prišli od zahoda neštivilni sovražniki s kozlovimi bradami, prihruli bodo tudi na Tolminsko in odpeljali s seboj vse može, tako da bodo ostali lahko v senci jednega oreha počivali. Žene bodo može tako želele in iskale, da bodo od gore do gore hodile, kjer se jim bo zdelo, da vidijo moško obleko. Ali ko pridejo tje, ne bodo našle drugega, kakor „trhlen štor“**)

V Hudijužini na Bači pripovedujejo naslednjo pripoved, katere snov je znana iz Bürgerjeve Leonore. Neki vojak je moral na vojsko. Pred odhodom obljubi svoji ljubici, da se povrne, če mu bo ostala zvesta. Vojna je bila končana, fanta pa le ni bilo nazaj. Neke temne noči pozvoni hišni zvonec in ko gre dekle odpret, zagleda svojega ljubega pred seboj. Ta jo dvigne na konja in v brzem diru odjezdita oba v svet. Med potom praša ljubček večkrat svojo drago: „Glej, kako lepo mesec sveti in kako hitro mrtvi jašejo!

Ali te ni nič strah?“ — Dekle mu je vedno odgovarjalo, da je ni strah, saj je on pri njej, a da mrtvih ni treba buditi.

*) Pripovedka nekako namiguje na sedanjo vojno? Op. ur. (Dalje prih.)

Varšava padla!

V ruski dumi je napovedal ruski vojni minister Polivanov, da se umakne ruska armada morda iz vse narevske in vislanske bojne črte ter da morda izprazne vse ondotne silne trdnjave, med katerimi so največje in najmočnejše Varšava, Ivangorod in Novogeorgijevsk. Rusi hočejo preložiti bojišče globlje na vzhod, v srce evropske Rusije, upajoči, da ondi svoje nasprotnike — Nemce in Avstrijce — porazijo prav tako, kakor so porazili Napoleona I. Varšava naj

*) Dr. K. Podrecca, Slavia italiana: Le vicinie, pag. 57.

Naše rezerve v kritjih, čakajoče trenutka za napad na laško fronto.

postane l. 1915 isto zveznima državama, kar je bila Moskva l. 1812 Franciji. Napoleono armado so uničile ruski mraz, ruske razdalje, ruske ceste, blato, močvirja in lakota; danes, po več kot sto letih, pa so vsi ti vzroki popolnoma ali vsaj skoraj povsem odpravljani; danes so na razpolago železnice, avtomobili, bicikli in zračna letata, ceste so večje in boljše, oskrba naše in nemške armade pa je za vse slučaje pripravljena in na vrhuncu dovršenosti. „Ruski Invalid“, glasilo ruskega generalnega štaba, že napoveduje, da se umakne ruska armada na vzhod ter da se upre zasledovalcem šele na liniji srednjega Njemena, Kovna, Grodna in Bresta-Litovskega, da zvabi nasprotnike na ruska tla, jih oddalji od skladišč živil in jih tako izčrpa, sestrada ter končno pobije. Bežeči Rusi res že požigajo za seboj vse kraje in jih pustošijo; posnemajo torej svoje prednike l. 1812. Toda vsa Rusija pri tem joka za — Varšavo!

Izguba tretjega največjega mesta je za Rusijo katastrofalnega pomena. Pač tolažijo ruski, francoski in angleški listi Russe, češ izguba Varšave prinese Rusiji končno zmago; toda kako misli ruski narod, se razvidi jasno iz ruskega najbolj razširjenega dnevnika, „Ruskega Slova“, ki je še spčetka julija t. l. pisal takole:

„Varšava je nervozna, vznemirjajoče vesti begajo naokoli. Nemci delujejo brez sape, brez prestanka. Goto vo je, da postane po Galiciji Varšava središče vojnih operacij,

Varšava je za Nemce najbolj goreča želja, zato hočejo zdaj poskusiti, da jo zavzamejo in zadajo s tem Rusiji smrtni udarec. Pa saj je tudi razumljivo, zakaj Varšava tako privablja Nemce. Varšava je med najlepšimi mesti Evrope. Ko sem Varšavo spoznal bolje, sem se jo naučil ljubiti. Ne morem si predstavljati, da bi se po teh krasnih ulicah, po teh divnih vrtovih mogli izprehajati Prusi! Že sama ta misel je razžaljiva za vsakega Rusa! Na grbu Varšave se vidi sirena; a Varšava je zares takó omamljiva kakor kaka sirena; ona deluje s toli privlačno silo, da se ji človek ne more ustavljati. Ne govorim o Ujzdovih drevoredih, niti o Lasenki in Wiljanowu; vzemimo le Jeruzalemski drevored, ki zdaj s svojim novim mostom ni podoben ulici modernega mesta, nego se zdi kakor čarobne sanje fantazije bogatega slikarja. Nemci so ponosni na most preko Rena pri Kölnu; obalni drevored, ki se vije od

Antverp nekaj milj ob reki Seldi, je ponos Belgijcev, toda reči morem, da je novi most preko Visle mnogo lepši od obeh znamenitosti pri Kölnu in Antverpah. In šele varšavski trgi! Kako lep prizor nudi Worecka! Zares taka je kakor kak dražesten kot Florence. Pri nas v notranjosti Rusije je tudi lepih mest, kakor Nižnji Novgorod, Kijev, Tiflis, Odesa, del Petrograda in Moskve. Varšava ne zaostaja za njimi, dà, ona jih celo nadkriljuje. Varšava se more s svojo lepoto primerjati z Draždanami, Monakovim, Marseljo in z Dunajem. A kar daje Varšavi prednost pred Petrogradom in Moskvo, to je njena čistota. Varšavski prebivalci nosijo vedno brezhibno obleko, ljudstvo je ljubeznivo, prijazno in nežnega čustvovanja. Trgovine so polne dragocene robe in prebivalci jo znajo izkoriščati.

In to da dobe zdaj Nemci? Oni menda pričakujejo, da mi izpraznimo Varšavo, da jih — kakor pišejo — zvabimo globlje

v državo! Ne! Varšava ne spi, ona drži močan ščit v roki in se hoče braniti do zadnjega vzdihla!“ —

Tako je pisal ruski list šele pred mesecem dni, danes pa, dne 5. avgusta sta Varšava in Ivangorod že v nemški in avstrijski oblasti! — Kolika, kako nagla izprememba!

L. 1901 je bil naš veliki pesnik Anton Aškerc tudi v Varšavi. Pisal je: „Ob polsedmih zjutraj smo dospeli v dvorano takozvanega dunajskega kolodvora v stolici kraljestva Poljskega, v Varšavi. Ob široki Visli, ki nosi tod že parnike, leži kraljevska Varšava. Tu so stolovali poljski kralji, dokler ni zapisala brezčutna Klio na najtemnejši list poljske zgodovine: „Mene, tekeli, fares!“ Čeprav pa čitaš na vseh uradnih pečatih samo Варшава, ostala je Varšava vendarle — Warszawa, poljsko mesto par excellence. Največ slišiš govoriti poljski. Ulice, ki imajo po večini čisto zapadno lice s širokimi asfaltnimi trotuarji, so zelo živahne, saj šteje Varšava nad 600 000 duš,* med katerimi je nad 200.000 Judov. Cerkev ima Varšava vse polno; v novjšem času se množijo ruske. Najlepša ruska cerkev je nova Aleksandrovska z velikansko pozlačeno kupolo . . . Na Ruskem je ni imenitnejše cerkve, ki bi ne imela zlate kupole . . . Sicer pa so varšavske ulice že same na sebi neprestane žive razstave, kjer najbolj razveseljujejo zdrave moške oči dražestne Poljakinje. Nikjer na Ruskem nisem videl več lepih žensk nego v Varšavi. Parkov ima Varšava zelo veliko in to krasnih . . . Varšavo veže preko Visle železni most Aleksandrovski s predmestjem Prago . . .“**)

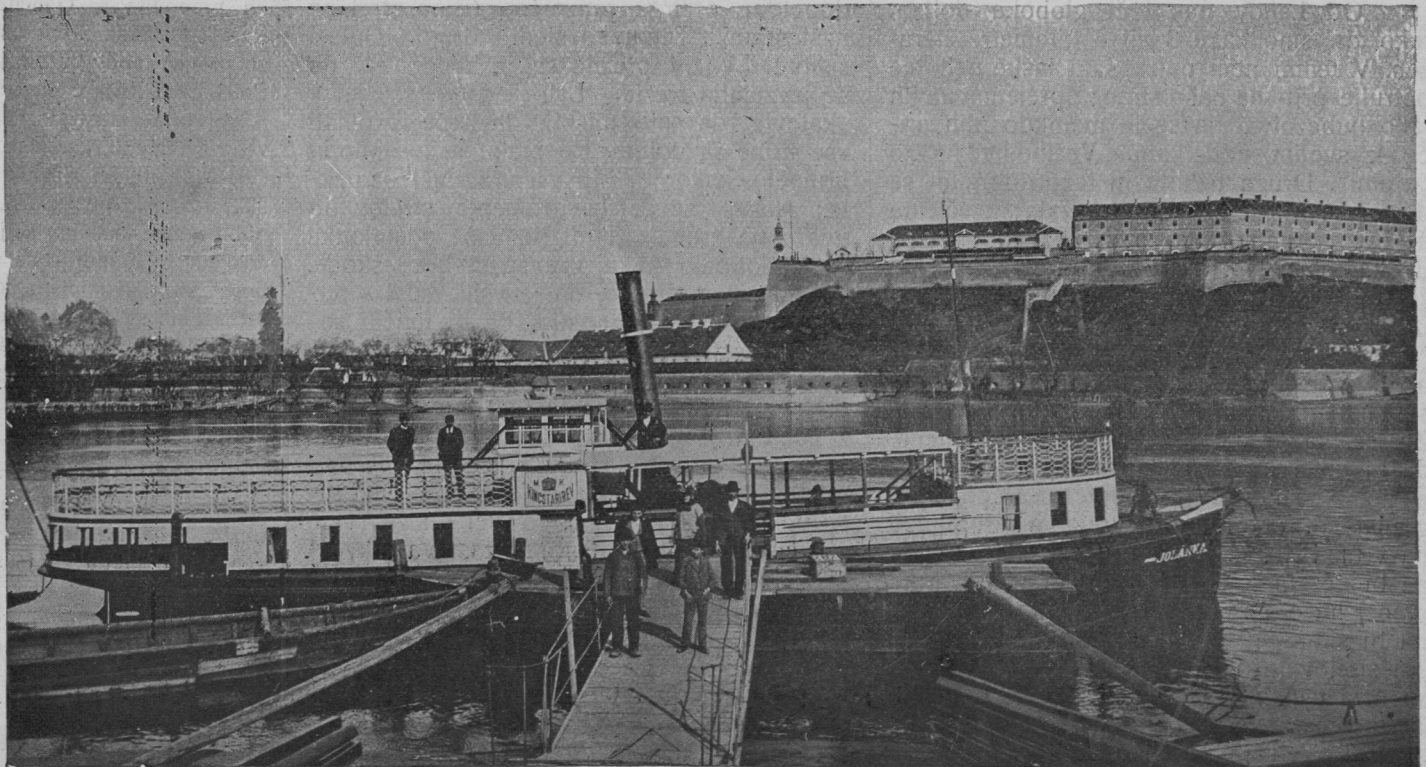
*) Danes jih je že blizu milijona! Op. ur.

***) Več glej A. Aškerc: „Dva izleta na Rusko“!

Vojna z Lahi.

Armadni zapovednik general Borojevič.

Zapovedništvo 5. armade je izdalo naslednje armadno povelje: „Vojaki! Njegovo Veličanstvo cesar in apostolski kralj so mi izvolili poslati naslednje lastnoročno pismo: „Ljubi general infanterije pl. Borojevič! Pod

Slavonjski Petrovaradin ob Dunavu, ki so ga brezuspešno poskušali ometavati z bombami francoski letalci, prileteli iz Srbije.

Vašim vodstvom, ki se je že mnogokrat izkazalo, se je 5. armada junaško borila in dosegla najlepše uspehe. Spominjajoč se Vaših zaslug z najtoplejšo hvaležnostjo, Vam izrekam svoje pohvalno priznanje. — Dunaj, 29. julija 1915. — Franc Jožef I. r. — Vojaki 5. armade! To najvišje priznanje Vašega voditelja velja v prvi vrsti Vam; velja Vaši zvestobi, Vaši brezprimerni hrabrosti, velja Vašemu skalnotrdnemu sklepu, da brez povelja ne pustite ni pedi domače zemlje. Vaši otroci in otroci Vaših otrok bodo s ponosom pripovedovali, da ste Vi bili bitke ob Soči. Vojaki 5. armade! Vaš voditelj je ponosen na Vas! — Na bojišču 30. julija 1915. — Borojevič, general infanterije, I. r.

S koroške meje.

Slovenski vojak piše s koroške meje: Človek ne bi nikdar mislil, da se bo naše vojaštvo tako kmalu privadilo tukajšnjim krajevnim razmeram. Tukaj nimamo samo vojakov iz naših goratih dežel, ki so navajeni strmih planin, temveč tudi ljudi iz ogrske nižine in galiških planjav, ki morda svoj živ dan niso videli hribovja, kaj šele take nebotične gorske velikane, kakoršni so tu. Nahajam se v zvezi s črnovojniškimi oddelki. In ti možakarji plezajo po skalnatih bregovih, ne da bi jih to motilo kaj, kakor jih tudi ne moti dosti laško streljanje, ki je tako močno, da se zdi človeku, da pada železna toča. Kakor hitro se razvedri, začno brenčati šrapneli okoli nas kakor sršeni. Italijani imajo dobre topničarje; streljajo tako natančno, „kakor bi potegnil žnoro“. Mi imamo izborna kritja, in tako smo celo vkljub italijanskim 15centimeterskim sršenom zavarovani tako dobro, da ni skoraj nikarkršnih ranjencev. Posebno pridno strelja laško gorsko topništvo, vmes pa se čujejo bolj poredkoma strelji težkih topov, posebno 15centimeterskih havbic, ki jih imajo dobro skrite.

Od Lahov nas loči globoka dolina, tako da smo kake 3 ali 4 kilometre nazen. V temni noči poizkušajo laške pehotne patrulje priti na našo stran; sprejemamo jih tako ljubeznivo, da se le malokdo njih vrača k svojim oddelkom. Večinoma so to „alpini“. Druga pehota ni tako dobra in se doslej še ni nič posebno izkazala; kvečjemu če jim priznamo, da znajo prav dobro valiti kamenje. No, naši ljudje so se privadili že tudi „kamenite vojne“ in se znajo dobro izogibati v dolino brenčočemu kamenju.

Velikanska je pa razlika med streljanjem naše in pa laške artiljerije. Lah i včasih naravnost divje razmetavajo municijo. Zdi se, kakor da bi sploh ne imeli namena, da bi obstreljevali kak določen cilj, temveč posipajo cel oddelek fronte s šrapneli in granatami, kakor škropi vrtnar s škropilnico na vrtu. Pri nas je pa drugače. Ne rečem, da bi včasih tudi naši ne bi odgovarjali precej hitro, strel za strelom, toda večinoma pa bi skoraj rekel, da prihaja na deset laških strelav komaj eden naš. Vkljub temu pa so naši uspehi vse drugačni, kakor pa laški. Tem večje težave pa nam dela donajanje streliva, živil in posebno vode. Žive vode v taki višini nimamo, zato se mora donajati vse iz doline na vrhove, kar nam preskrbujejo dolavci. Če je deževno vreme, imamo

Neutralci: Rumunski vojaki na vaji.

seveda vode še več ko preveč, toda če par dni pripeka solnce, pa nam zmanjka najpotrebnejšega, in to je vode. Tedaj komaj čakamo, da se prikažejo nosači.

Laški napad na koroške postojanke.

Slovenec, topničarski desetnik F. K. piše z južnega bojišča dne 29. julija: Že dva meseca sem na južnem bojišču, a najbolj se mi je vtisnil v spomin dan 8. julija. Naredil se je prekrasen dan. Točno ob 8. dopoldne pretrga praznično tišino strel na naši strani. Temu so sledili drugi. Oglasi se tudi Lah in pričela se je kanonada, da se je zemlja tresla. Lah je tako streljal v skalovje, da smo mislili, da hoče izravnati vse hribe in doline. Po zraku je žvižgalo in hrumelo, kakor bi bili vsi vrage ušli iz pekla; slišalo se je le gromenje strelav in udarjanje granat. Tudi do naše postojanke se je dotipalo nekaj granat, a brez škode. To nas je podžgalo, da je vsak delal s podvojeno silo in drznostjo, da bi uničili sovražnika. Obstreljevali smo sovražno baterijo in jo popolnoma uničili, nakar so tudi druge utihnile. Tako je Lah izkusil, da se z nami ni dobro igrati. Žal nam je bilo, ko se je tudi na naši strani ogenj ustavil; najraje bi bili Laha do zadnjega pobili. V zavesti, da smo bili zmagovalci dneva, smo navdušeno zapeli: „Naprej, zastava Slave!“

Minoli teden.

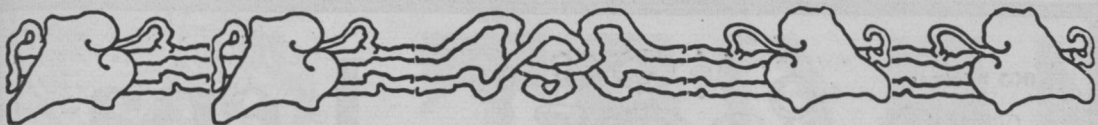
Po silnih porazih zadnjih dni meseca julija je bilo na Goriškem od Krna do goriškega hribovja precej mirno. Ponoči 3. avgusta pa so Lah i južno od Zdravščine, vzhodno Polazza in brda Griže napravili več naskokov, ki so bili odbiti. Ob koroški meji so Lah i napadli vzhodno od Plöckena vrh

Zellen ter bili zavrtnjeni, ne da bi zato odnehali. V koroškem in tirolskem obmejnem ozemlju se vrše v nekaterih odsekih zopet živahni topovski boji; Lah ima zelo številno topništvo, ki razsipa granate in šrapnele skoraj brez prenehanja, ne da bi doseglo izdatnejši uspeh; laški pešpolki naskoka naših čet nikoli ne vzdrže ter so vrhu vsega njihovi poveljniki tudi nevedni in nerodni. Tako se silna laška premoč razbija ob hrabrosti in spretnosti naših polkov ter ne morejo Lah i nikjer priti za korak naprej. Cesar sam je pohvalil 5. armado, ki se toli junaško bori že tretji mesec proti Lahom, ter njenega hrvatskega vojskovodjo, generala Svetozara Borojeviča. Ta cesarska pohvala gre tudi jugoslovanskim in češkim četam, ki se, poleg drugih, neustrašeno bore za slovensko zemljo. Boji ob Soči pod vodstvom Hrvata Borojeviča spadajo med najhujše in najslavnejše, kar jih pozna naša zgodovina. V strašnih bojih za doberdopsko planoto imajo bogat delež zaslug tudi naši slovenski planinci. Brezkončne dni in noči so prebili v zakopih; podnevi je bruhal nanje grozni ogenj dvesto laških topov, da je pokalo skalovje in se je trgala zemlja, ponoči pa so se ponavljali besni naskoki laške pehote. Po kratkem odih v ozadju so bili Slovenci iznova poklicani v bojno črto z nalogo, da preženo na planoto udrlega sovraga. Šli so junaško v smrt in peklo ter so izvršili svojo nalogo zmagovito. Kar so prestali Slovenci, je nepopisno. Letisti, ki ve, da brani lastno domovino, je zmožen tolikega nadčloveškega samopožrtovanja. Laška pomoč tripelententi je brez najmanjše koristi, vse je razočarano ter se roga laškemu go-

bezdanju, ki je brez najničnejšega uspeha na bojišču. — Rusi se umikajo neprestano in vedno dalje. Po svojih porazih pri Dnjestru, Bugu in Sokalu so izgubili Holm, nato Lubljin, Novo Aleksandrovsko in Kozienice ter so končno izpraznil velikanski moderni trdnjavi Ivangorod in — Varšavo! Rusi se menda ustavijo šele na črti Bjelostok-Brest Litovsk-Kowel. Pomanjkanje municije pri Francozih in Angležih se je maščevalo nad Rusi; Nemci so pustili na zahodu le manjši del svoje vojske ter so vrgli večino svoje armade proti Rusom. Obenem se je večina avstro-ogrsk armade zagnala za Rusi, jih prepodila iz Galicije in južne Poljske. Tudi Rusi so izpraznili svoje zaloge streliva, izgubili so preveč topov in strojnih pušk ter zdaj beže iz Poljske na Rusko. Zavzetje Varšave in Ivangoroda je največja katastrofa za Ruse, ki pa se bodo seveda še upirali, ker del svoje armade so le rešili. Tudi pri teh slavnih uspehih imajo jugostovanski, slovenski in hrvaški, ter češki in poljski hrabri polki velike zasluge, ki jih ni prezreti. — Na Francoskem in Flandriji se vrše dalje brezpomembni boji; angleški ministri še nadalje veliko govore, a ničesar ne store. Angležem postane njihova hladna malomarnost kmalu usodna, kajti za Varšavo sledi Callais in za tem London, za porazom Rusov pa morda še padec Pariza. V Dardanelah nič novega.

Dobro blago in nizke cene, to je načelo tvrde H. Suttner v Ljubljani št. 5. Zato pa se je tudi razvila iz majhnih početkov do današnjega velikega podjetja ter je sedaj na slovanskem jugu največja razpošiljalnica ur, verižic, prstanov, uhanov in sploh zlatnine, srebrnine i. d. Oglejte si zalogo ali pa pišite po cenik, ki ga dobite zastonj in poštne prosto.

Najlepše, najudobnejše in najcenejše zabavišče v Ljubljani je „Kino Central“ v želznem gledališču. Vsak torek, petek in soboto nov spored prvovrstnih filmov.

Ker so 'Tedenske Slike' najbolj zanimiv in najbolj razširjen slov. ilustrovan tednik, imajo oglasi v njih najboljši uspeh. Inserirajte torej v 'Tedenskih Slikah'!

»SLAVIJA«

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

451 REZERVNI FONDI K 65.000.000.—

Izplačane dohodnine in kapitalije K 129.965.304'25.
—ividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsežkozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. — Uživa najboljše sloves, koder posluje.

ZAVARUJE TUDI PROTI VLONU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1913 . . . K 700.000.000.—

Vlog „ 43.500.000.—

Rezervnega zaklada „ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod

kontrolno **c. kr. deželne vlade.** 463

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Najbolje darilo trpečemu vojaku je

MORANA

Reši ga in brani nadležne golazni: uši, stenic in vsakega mrčesa. Izvrstno sredstvo je tudi proti ozeblini, hrastam in vsaki kožni bolezni. — Naroča se:

M. Skrinjar, Trst

Via Castaldi 4. I. 483

Cena: Liter 4 K. 1/2 l 2 K. 1/4 l 1 K.

Da olajšamo odpošiljatev in troške, pošljem naravnost na dotični stan vojaka. Pošlje naj se denar in natančen naslov dotičnega.

Morana je popolnoma prosta vsake razjedajoče kisline, torej neškodljivo človeškemu zdravju, tkanini i. t. d.

453

PRIPOROČA SE

UMETNA KNJIGOVEZNICA

IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

476 Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spod. ti
Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi
se v Kolodvorski ul. 200 ali pa
v trafiki pri cerkvi. V 3 tednih
zrastejo najlepši lasje. Stekl. po
2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti.
Izborno sredstvo za rast las.

Za gotovost se jamči.
Zadostuje steklenica.
Spričevala na razpolago.

Solnčne pege

kakor tudi vse polne madeže, izpuščaje, rdečo raskavo kožo, rdečico nosu, celo gube odstrani edino le „Dr. A. Rixova pasta pompadour“, v par dneh. Oblast jo je preiskala in dognala, da ni škodljiva. Mnogo profesorjev in zdravnikov jo najbolje priporoča. Če ne vpliva, denar nazaj. Pušica za poskušnjo 1 K, velika pušica 3 K. Kos. Dr. A. Rix-ov Laborat., Dunaj, IX., Berggasse 17/0. Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri Zlatem jelenu, parfim. A. Kanc in drog. Adrija.

Obiskujte 'Kino Central' v dežel-
nem gledališču!

Obnovite naročnino takoj!

DRAGOTIN HRIBAR

457 TISKARNA IN KNJIGOVEZNICA

LJUBLJANA, DUNAJSKA C. 9.

Izvršuje vsakoršna v njeno stroko spadajoča naročila ukusno in po najzmernejših cenah; nadalje priporoča svojo zalogo vseh s 1. avgustom 1914 pri sodiščih vpeljanih obrazcev za civilno-pravno postopanje v slov. in nemškem jeziku, kakor tudi vse obrazce za obč. urade, cestne odbore, gg. odvetnike, c. kr. notarje itd.

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani moj uničevalec korenin
Ria balzam Vaših kurjih oces, bradavic, otiščancev,
v treh dneh brez bolečin. Cena enemu lončku z jamstvenim listom 1 K, 3 lončki 2 K 50 v. Stotine zahvalnih in priznalnih pisem.

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Postfach 12/44, (Ogrsko).

Priporočamo sledeče knjige:

Dr. Velimir Deželič: „V službi kalifa“, zgodovinski roman. Prevel Starogorski. Broširan izvod 2'50 K, vezan 3'20 K.

Rado Murnik: „Lovske bajke in povesti“. Vezano 2'50 K.

Milan Pugelj: „Mimo ciljev“. Vezano 2'50 K.

Cvetko Golar: „Kmečke povesti“. Vezano 2'50 K.

List „Tedenske Slike“ je najbolj zanimiv slovenski ilustrovani tednik. Razširjajte ga in pridobivajte mu novih naročnikov!

Tiskarna Dragotin Hribar
izvršuje tiskovne lično in ceno

500
Odlikovan na razstavi v Radovljici leta 1914 s častno diplomom in svetinjo I. vrste.

BRINJEVEC

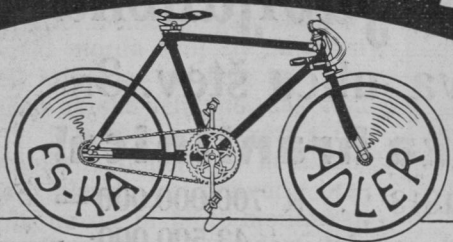
najfinejše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri Gabrijelu Eržen, Zapuže pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.

Cene zmerne. Za pristnost jamčim.

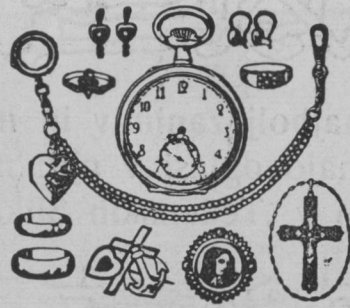
GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJBOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE:
ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA - ZAHTEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO

Lepa darila

so traja spomin na darovalca, toda le takrat, če izberete reči, ki so trajno uporabne in obdrže vedno svojo lepoto. Bogato ilustrovani cenik svetovne tvrdke H. Suttner, v Ljubljani, št. 5 vsebuje več tisoč lepih vedno uporabljivih daril, katerih navajamo tukaj le nekoliko:

Za birmo:

- Št. 410 Nikelnasta Roskopf ura K 4:10
- Nikelnasta verižica K 1:—
- Št. 719 Srebrna rem. ura K 7:80
- Srebrna verižica K 2:20
- Št. 523 Srebrna Roskopf ura, dvojni pokrov K 12:80
- Št. 865 Srebrna oklopna verižica 30 gramov težka K 4:40

Za poroko:

- Št. 2509 12 kom. srebrnega dessert orodja v etuiju K 19:—
- Št. 478 Namizni nastavek, 47 cm visok K 33:50
- Št. 1315 Salonska ura, zelo lepa, udarja pol in eno uro K 12:50
- Št. 2296 Servis za liker, srebrn zelo lep, 25 cm visok K 37:—

Za krst:

- Št. 1202^{1/2} trideln. orodje v etuiju K 9:70
- Št. 1202 Pravo srebrno orodje v etuiju K 15:—
- Št. 49 Srebrno pozlačeni obesek za krst K 5:60
- Št. 563 Srebrna zavratna verižica K 2:—
- 14 karat. zlata K 16:80

Za god:

- Št. 2294 Pravi srebrni servijetni obroček masiven K 6:75
- Št. 189 14 karat. zlat prstan z lepim kamnom K 7:80
- Št. 189 Novo zlato, prstan z lepim kamnom K 3:80
- Št. 470 Double zlati obesek, srček K 1:20

Za gospode:

- Št. 788 Srebrna tula ura, dvojni pokrov K 19:80
- Št. 859 14 karat. zlata verižica, zelo fino izdelana K 32:—
- Št. 793 14 karat. zlata ura, fino kolesje K 44:—
- Št. 795 14 karat. zlata ura, dvojni pokrov K 65:—

Za dame:

- Št. 562 Zavratna verižica, srebrna K 1:80
- 14 kar. zlato K 13:50
- Št. 886 150 cm dolga 14 karat. zlata damska verižica K 58:—
- Št. 804 Srebrna damen ura, 6 kamnov K 9:50
- Št. 1548 Srebrna tula raztezna zapestnica z uro K 25:—

Velika izbira raznovrstnih daril v bogato ilustrovanem ceniku, katerega zahtevajte zastonj in poštne prosto.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar v naprej pošlje. — Neugajajoče stvari zamenjam ali pa pošljem denar nazaj. — Bogato ilustrovani cenik zahtevajte zastonj od svetovne razpošiljalnice

Lastna tovarna ur v Švici.

H. Suttner samo v **Ljubljani št. 5.**

Tvrdka nima nobene podružnice.

Največja specialna trgovina za dobre ure.

Lastna znamka „IKO“ svetovno-znana.

J. KETTE

specijalna modna in športna priporočila:

LJUBLJANA

Franca Jožefa cesta števil. 3.

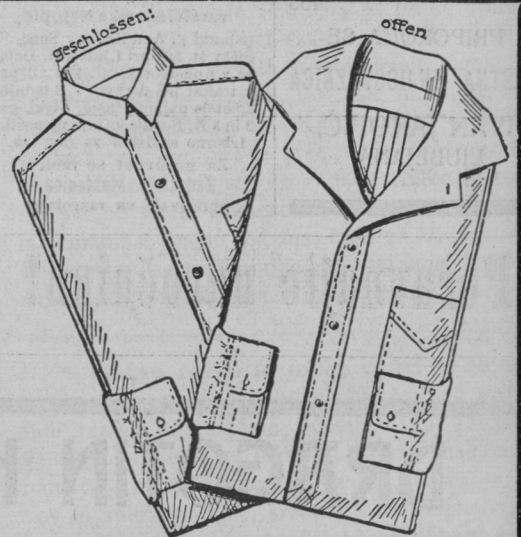
trgovina za gospode in dečke

klobuke
slamnike
čepice
kravate
žepne robce
nogavice

srajce
spodnje hlače
naramnice
palice
dežnike
i. t. d.

Za vojake:

nepremočljive dežne plašče, spalne vreče, nahrbtnike in vso drugo opremo.

Naročnina za list »Tedenske Slike«; za Avstro-Ogrsko: 1/4 leta K 2:50, 1/2 leta K 5:— celo leto K 10:—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3:50, 1/2 leta K 7:— celo leto K 14:—; za ostalo inozemstvo, celo leto fr. 16:80. Za Ameriko letno 3:25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celoletno 8 kron. Posamezne števil. 20 vin.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Dragotin Mohar.**

Tiskal **Dragotin Hribar** v Ljubljani.